

Tituly a struktura společnosti Staré říše

AEA100045

Vyučující:

Mgr. Veronika Dulíková, Ph.D.

Prof. Miroslav Bárta, Dr.

LS 2022/2023, pondělí 9:10–10:45, C 505

Forma výuky: Přednáška povinně volitelná

Typ atestace: Zápočet

Podmínky udělení atestace: Účast na přednáškách, participace v diskusích (pravidelná domácí příprava je vyžadována formou samostatné četby)

Anotace

Přednáškový cyklus poskytne vhled do vývoje a proměny staroegyptské společnosti v období Staré říše. Cílem kurzu je seznámit posluchače s rozložením společnosti v období 3. tisíciletí př. Kr. a především s vědeckým přístupem založeným na specifických historických a nábožensko-politických kontextech a zpracování velkého množství dat, který umožňuje hlouběji porozumět fungování staroegyptské společnosti. Přednáškový cyklus sestává ze tří okruhů. První okruh seznámí se základními kategoriemi titulů a vybranými tituly (administrativní, kněžské, rankovní, rodinné, atd.). Druhý okruh se zaměří na společenskou strukturu a trendy (vlivné nekrálovské rodiny, uctívání předků, dědičnost titulů, královská sňatková strategie, atd.). Třetí okruh představí praktické ukázky zpracování dat sesbíraných při výzkumu (propojení egyptologických a antropologických dat, indicie o svatyni *čenenet*, apod.). Témata jednotlivých přednášek budou doplněna o příklady z výzkumů v Abúsíru. Na jednotlivých přednáškách bude vždy doporučena konkrétní literatura, která s daným tématem souvisí. Absolvent kurzu získá základní přehled o dané problematice a na jeho konci by měl být schopen provádět vlastní analýzy titulů. V neposlední řadě by měl absolvent chápat vztah mezi politicko-náboženským vývojem Staré říše, geomorfologií jednotlivých lokalit/oblastí a dalšími proměnnými.

Studijní literatura

Andrassy, P. 2008 *Untersuchungen zum ägyptischen Staat des Alten Reiches und seinen Institutionen*, Berlin – London [IBAES XI].

Bárta, M. (1999), The Title "Priest of Heket" in the Egyptian Old Kingdom. *Journal of Near Eastern Studies* 58(2): 107–116.

Bárta, M. (1999a), "The Title Inspector of the Palace during the Egyptian Old Kingdom", *ArOr* 67(1): 1–20.

Bárta, M. (1999b), "The Title 'Property Custodian of the King' during the Old Kingdom Egypt", *ZÄS* 126(2): 79–90.

Bárta, M. (2013), "Kings, viziers and courtiers. Executive power in the Third millennium B.C.", in: Moreno García, Juan Carlos, *Ancient Egyptian Administration*, Leiden, Boston: Brill, pp. 153-175..

Bárta, M. – Dulíková, V. (2019), "Politics of Religious Symbols: Maat as a Concept of Rule, Justice and Kingship", in: Piacentini, P. – Delli Castelli, A. (eds.). *Old Kingdom Art and*

Archaeology 7. Proceedings of the international conference. Universita degli Studi di Milano, 3–7 July 2017, Milano: Pontremoli Editore 2019, pp. 26–41 [EDAL VI].

Casado, Raúl Sánchez – Morales, Antonio J. (eds.). (2022), *Priestly officiants in the Old Kingdom mortuary cults*, Acalá de Henaes: Universidad de Acalá [MOA 3].

Dulíková, V. – Mařík, R. (2017), “Complex network analysis in Old Kingdom society: a nepotism case”, in: Bárta, M. – Coppens, F. – Krejčí, J. (eds.). *Abusir and Saqqara in the year 2015*, Prague, pp. 63–83.

Helck, W. (1954), *Untersuchungen zu den Beamtentiteln des Ägyptischen Alten Reiches*, Glückstadt – Hamburg – New York [ÄgFo 18].

Kanawati, N. (1977), *The Egyptian Administration in the Old Kingdom. Evidence on its Economic Decline*, Warminster.

Moreno García, Juan Carlos, *Ancient Egyptian Administration*, Leiden – Boston: Brill [Handbook of Oriental Studies. Section 1 The Near and Middle East, Volume 104].

Lehner, M. (2000), “Fractal house of pharaoh: Ancient Egypt as a Complex Adaptive System, a Trial Formulation”, in: Kohler, T. A. – Gumerman, G. J. (eds.). *Dynamics in Human and Primate Society: Agent-Based Modeling of Social and Spatial Processes*, New York – Oxford, pp. 275–354.

Strudwick, N. C. (1985), *The Administration of Egypt in the Old Kingdom. The highest titles and their holders*, London.